

Ministerul Justiției,
e-mail: secretariat@justice.gov.md
viorica.cornescu@justice.gov.md

OPINIE

la proiectul Ordinului ministrului justiției pentru modificarea Ordinului ministrului justiției nr. 41/2023 cu privire la stabilirea tipurilor de instituții penitenciare, sectoarelor de detenție din cadrul acestora și a capacității de cazare pentru fiecare instituție penitenciară.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a examinat proiectul de modificare a Ordinului ministrului justiției nr. 41/2023 cu privire la stabilirea tipurilor de instituții penitenciare, sectoarelor de detenție din cadrul acestora și a capacității de cazare pentru fiecare instituție penitenciară și își expune opinia în raport cu modificările propuse pentru Penitenciarul nr. 10 Goian.

Opinia exprimată de Avocatul Poporului pentru drepturile copilului reflectă preocuparea din perspectiva protecției interesului superior al copilului și respectarea standardelor internaționale în domeniul drepturilor copilului.

În acest sens, Ombudsmanul copilului nu susține inițiativa de creare a sectorului de tip deschis pentru deținuții majori în cadrul Penitenciarului nr. 10 Goian, or aceasta contravine standardelor naționale și internaționale în materia deținerii condamnaților minori, care obligă statul să asigure detenția acestora separat de condamnații adulți.¹

Ombudsmanul Copilului amintește că elementul principal care a stat la baza deciziei de separare a deținuților minori de cei adulți a fost expunerea copiilor la influența subculturii criminale. Detenția minorilor împreună cu adulții afectează grav parcursul minorului prin sistemul execuțional, deoarece minorii preiau de la maturi modele comportamentale negative, subminând întregul efort al administrației penitenciare îndreptat spre prevenirea recidivei.

Astfel, crearea sectorului de tip deschis pentru deținuții majori în cadrul Penitenciarului nr. 10 Goian ar putea fi apreciat ca regres în eforturile de reformă a sistemului execuțional-penal din Republica Moldova, prin deținerea separată a minorilor.

Recomandare: *Identificarea soluțiilor alternative efectuării lucrărilor gospodărești în cadrul acestui penitenciar, astfel încât să se asigure în continuare deținerea separată a deținuților minori față de adulți.*

Totuși, în eventualitatea admiterii creării sectorului de tip deschis pentru deținuții majori în cadrul Penitenciarului nr. 10 Goian, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului consideră că, pentru minimizarea riscurilor pentru copii, inclusiv prevenirea expunerii deținuților minori la influența subculturii penitenciare, urmează a fi întreprinse acțiuni suplimentare, precum:

¹ <https://rm.coe.int/16806ccb91>

1. Clarificarea locului cazării condamnaților majori de sex masculin în cadrul Penitenciarului nr. 10 Goian, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea și vor fi plasați în această instituție pentru a fi antrenați la muncă. Ultimii condamnați majori care executau pedeapsa la tip deschis în acest penitenciar erau cazați în blocul administrativ, fără acces la minori.

2. Stabilirea proporției de deținuți sau numărului maxim de condamnați majori de sex masculin, plasați în această instituție pentru a fi antrenați la muncă. Fără o limitare expresă, numărul condamnaților majori de sex masculin, care se vor deține în această instituție pentru a fi antrenați la muncă, ar putea chiar depăși numărul deținuților minori, contrar profilului instituției.

3. Elaborarea unor criterii rigide de selecție a condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea și vor fi plasați în această instituție pentru a fi antrenați la muncă (de ex. condamnatul adult să fi fost judecat în libertate, neavând contact cu subcultura).

4. Limitarea soluției date în timp, până la identificarea soluțiilor alternative de efectuare a lucrărilor gospodărești în penitenciar.

5. Sporirea supravegherii eventualilor condamnați majori angajați în serviciul de îngrijire gospodărească din penitenciar, pe perioada în care există posibilitatea intrării în contact cu minorii.

Recomandare 1: Clarificarea în proiect sau, după caz, și în Nota de fundamentare, a locului cazării condamnaților majori de sex masculin în cadrul Penitenciarului nr. 10 Goian, care se vor deține în această instituție pentru a fi antrenați la muncă;

Recomandare 2: Ajustarea pct. 1.2 din proiect, precum și a Notei de fundamentare prin stipularea clară a proporției de deținuți sau numărului maxim admisibil de condamnați majori de sex masculin ce pot fi deținuți la penitenciarul nr.10 Goian, pentru a fi antrenați la muncă, astfel încât să nu fie periclitat specificul de reeducare a minorilor și siguranța acestora.

Prin urmare, recomandăm Ministerului Justiției ca, la definitivarea proiectului de modificare a Ordinului nr. 41/2023, să integreze sugestiile și recomandările formulate supra, pentru ca actul normativ să-și atingă scopul declarat fără a încălca angajamentele internaționale ale Republicii Moldova în domeniul drepturilor copilului.

Cu respect,

Vasile COROI,
Avocatul Poporului pentru drepturile copilului

Ex.: Ion Miron
e-mail: ion.miron@ombudsman.md